

ОСНОВНІ ЕЛЕМЕНТИ ЗАНЯТТЯ

Зумовлюються завданнями, які належить вирішувати на заняттях певного типу, для успішного досягнення певних дидактичних цілей. Тому кожен тип заняття має властиву тільки йому структуру, яку створює набір конкретних елементів.

1. Організаційна частина. До неї належать привітання, перевірка підготовленості студентів до заняття, виявлення відсутніх, повідомлення плану роботи. Мета її – мобілізувати студентів до роботи, активізувати їхню увагу, створити психоемоційний настрій та робочу атмосферу на занятті.

2. Мотивація навчальної діяльності. Передбачає формування у студентів потреби вивчення конкретного навчального матеріалу. Містить повідомлення теми, мети та завдань заняття. Виникненню мотивів для навчання сприяє чітке усвідомлення його мети – кінцевого, запланованого результату спільної діяльності викладача й студентів.

3. Перевірка знань студентів. Означає перевірку письмового домашнього завдання, яку проводять різними методами контролю залежно від поставленої мети: усна перевірка (опитування), вибіркова письмова перевірка за допомогою карток-завдань.

4. Стимулювання навчальної діяльності. Необхідне для розвитку у студентів зацікавленості до вивчення нової теми. Може здійснюватись за допомогою введення додаткової (вторинної) навчальної інформації, після чого буде викладатись основна, а також завдяки створенню викладачем проблемних, імітаційних або ігрових ситуацій.

5. Актуалізація опорних знань. Покликана забезпечити узгодження між викладеною викладачем інформацією та сприйняттям, засвоєнням, осмисленням її студентами. Щоб пояснення було зрозумілим, студентам необхідно нагадати попередній вивчений матеріал, на базі якого засвоюватимуться нові знання.

Щоб активізувати роботу студентів під час актуалізації, застосовують різноманітні традиційні й активні форми і методи пізнавальної діяльності, тому що в разі їх цілеспрямованого застосування можна отримати добрі результати, а саме:

- зростає якість знань, інтерес до навчання;

- успішно формуються навички і уміння.

За умови різноманітного використання видів навчальної діяльності студенти виявляють свої можливості та здібності, розвивають пізнавальну діяльність.

6. Пояснення нового матеріалу. Полягає не тільки у викладанні, а й керуванні процесом засвоєння студентами нових знань. Для успішного засвоєння студентами нових знань викладачеві необхідно подбати про їх сприймання, розуміння, закріплення і застосування. Бажано, щоб під час пояснення нового матеріалу між студентами і викладачем існував зворотний зв'язок для з'ясування незрозумілих моментів.

Щоб навчити студентів правильно сприймати новий матеріал і спрямовувати думки в потрібному напрямі, використовуються випереджувальні індивідуальні та групові завдання. Студенти, які отримують такі завдання, розуміють, що від їх підготовки залежатиме успіх вивчення наступної теми, такі завдання враховують ступінь підготовки, психологічні особливості, спрямованість інтересів кожного студента. Значення цього методу в тому, що він для студентів:

- сприяє розвитку аналітичного мислення;
- вмінню відокремлювати головне від другорядного;
- виховує моральну відповідальність за доручену справу;
- формує навички пошукової роботи.

Щоб викликати пізнавальний інтерес до нового навчального матеріалу, використовуються різноманітні методичні прийоми: створення проблемної ситуації, прийом новизни, дослідницький прийом, випереджальні завдання.

На стадії реалізації осмислення змісту студенти працюють з новим матеріалом, якому присвячене заняття. Вони активно конструюють нову інформацію і самі відстежують цей процес, установлюють зв'язки між здобутими або раніше засвоєними знаннями. Саме на стадії реалізації змісту робота йде безпосередньо з текстом індивідуально, у парах, у малих групах або всіма разом.

Викладання як процес передбачає вибір найвдалішої структури заняття, узагальнення і закріплення домашнього завдання. Але, як засвідчує практика, більшу частину навчального процесу займають заняття, в яких обов'язково присутні етапи вивчення нового матеріалу. Традиційно вважається, що новий матеріал краще запам'ятовується, коли він занотований. Сучасні дослідження вчених доводять, що краще запам'ятовується інформація, яка має вигляд певних моделей, схем.

7. Діагностика правильності засвоєння студентами знань.

Допомагає викладачеві, студентам з'ясувати причину нерозуміння певного елемента змісту, невміння чи помилковості виконання інтелектуальної або практичної дії. Вона може бути здійснена за допомогою серії оперативних короткочасних контрольних робіт (письмових, графічних, практичних), усних фронтальних опитувань. За допомогою комп'ютерної техніки діагностика може бути здійснена особливо оперативно.

Результати її відкривають для викладача чітку картину диференційованості студентів за рівнем засвоєння навчального матеріалу.

8. Закріплення нового матеріалу. Здійснюється за допомогою вибіркового фронтального опитування студентів або невеликої самостійної роботи. Для цього викладач повинен підібрати питання, завдання, які сприятимуть збагаченню знань, виробленню нових умінь і навичок.

Застосування проблемних елементів приносить найбільшу користь на етапі закріплення. Використовуючи матеріал для того чи іншого завдання, студенти вчаться працювати з науковою літературою, а це підвищує інтерес до дисципліни, яка вивчається.

Новітні технології навчання передбачають не просто отримання знань, а творче ставлення до них, сприяють формуванню і вихованню освіченого, творчого, професійно здібного спеціаліста.

Цей етап заняття дає первинне осмислення матеріалу, що вивчався, його аналіз, включає вирішення проблемного питання, задач, складання таблиць, кросвордів.

9. Підбиття підсумків заняття. Передбачає коротке повідомлення про виконання запланованої мети, завдань заняття. Викладач аналізує, що нового дізналися студенти на занятті, якими знаннями та вміннями оволоділи, яке значення мають ці знання для наступного вивчення дисципліни. У підсумках занять має бути відображено позитивні й

негативні аспекти діяльності групи та окремих студентів, оцінено їх роботу.

10. Повідомлення домашнього завдання та завдання СРС.

Це завершальний етап заняття, його не слід давати поспіхом, воно повинно бути логічним продовженням. Домашнє завдання спрямовується на поглиблення знань або вмінь, одержаних на занятті, та вторинне їх осмислення:

- опрацювати питання для самоконтролю;
- робота з додатковою літературою;
- скласти кросворди, використовуючи терміни і т.ін.